

T-Mobile Polska S.A, ul. Marynarska 12, 02-674 Warszawa

Szanowny Pan
Jacek Oko
Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej
ul. Giełdowa 7/9
01-211 Warszawa

11 maja 2023
DG-BSR-1600/81/2023

Dotyczy: Stanowisko T-Mobile Polska S.A. w drugim postępowaniu konsultacyjnym dotyczącym aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, ogłoszonym w dniu 6 kwietnia 2023r.

W nawiązaniu do komunikatu Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej ('Prezes UKE') z dnia 6 kwietnia 2023 r. w sprawie drugiego postępowania konsultacyjnego dotyczącego aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, T-Mobile Polska S.A. (dalej 'T-Mobile' lub 'Spółka') przedstawia stanowisko w sprawie.

1. Przedmiot Rezerwacji A i Rezerwacji B (załącznik 1A i załącznik 1B)

T-Mobile popiera zwiększenie ilości zasobów częstotliwości będących przedmiotem aukcji z 320 MHz do 400 MHz i jednocześnie wnosi o weryfikację poprawności danych zawartych w załączniku 1A (Przedmiot Rezerwacji A) oraz w załączniku 1B (Przedmiot Rezerwacji B).

2. Zobowiązania ilościowe oraz pokryciowo-jakościowe, projekt decyzji rezerwacyjnej, pkt 6, 7 i 8

Koncepcja zakładająca realizację zobowiązań pokryciowo-jakościowych z wykorzystaniem innych częstotliwości będących już w dyspozycji uczestnika aukcji jest podejściem odmiennym od stosowanych w poprzednich procedurach selekcyjnych. Podejście to nie ma precedensu na polskim rynku, gdzie od wielu lat stosowano wyłącznie zobowiązania o charakterze ilościowym, których weryfikacja była możliwa w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości. Modele zobowiązań pokryciowo-jakościowych są co prawda stosowane w innych krajach europejskich, ale nie są one tak wymagające, jak propozycja Prezesa UKE.

W związku z powyższym T-Mobile wnosi o rozważenie pozostawienia w decyzji rezerwacyjnej wyłącznie zobowiązań o charakterze ilościowym i zobowiązań dotyczących pokrycia % gospodarstw domowych oraz przesunięcie ewentualnych wymagań dotyczących pokrycia obszaru kraju oraz szklaków komunikacyjnych do przyszłego postępowania selekcyjnego na pasmo 700 MHz. Uważamy, że wprowadzenie nowego podejścia do kształtowania zobowiązań aukcyjnych powinno odbywać się stopniowo a zobowiązania nie powinny przekraczać tych, które przyjęto na rozwiniętych rynkach europejskich.

Ponadto, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa prawnego procesu aukcyjnego oraz przyszłych decyzji rezerwacyjnych, zwracamy się do Prezesa UKE o weryfikację i potwierdzenie prawnego umocowania rozwiązań, w których do realizacji zobowiązań aukcji pasma C niezbędne jest użycie innych częstotliwości (w innym przypadku stają się one całkowicie niewykonalne).

Alternatywnie, o ile Prezes UKE uzna, iż dokonanie wnioskowanych przez T-Mobile powyżej zmian nie jest możliwe, Spółka postuluje o uwzględnienie poniższych uwag, które odnoszą się do zobowiązań pokryciowo-jakościowych.

2.1 Weryfikacja zobowiązań pokryciowo-jakościowych – metodyka pomiarowa

W pkt 7.8 – tiret 2 znajduje się zapis:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametrów sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, publikowanymi na stronie BIP UKE;”

W opinii T-Mobile charakter i sposób, w jaki opisane zostały wszystkie zobowiązania pokryciowo-jakościowe, o których mowa w pkt 7 jest bardzo ściśle i integralnie powiązany ze sposobem ich późniejszej weryfikacji przez Prezesa UKE. Założenia dotyczące metodyki przyjętej do weryfikacji zobowiązań podjętych w aukcji i jej niezmiennosc w całym okresie obowiązywania rezerwacji mają zasadniczy wpływ na późniejszą ocenę stopnia realizacji wymagań. Założenia przyjęte do weryfikacji zobowiązań będą w istocie decydujące czy przyszły dysponent rezerwacji wypełnił zobowiązania zgodnie z oczekiwaniami Regulatora.

Ewentualna modyfikacja metodyki pomiarów parametrów sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G niesie ze sobą poważne ryzyko dla dysponentów związane ze zmianą kluczowych założeń, stanowiących podstawę do obliczeń nakładów finansowych związanych z udziałem w aukcji i wypełnieniem zobowiązań.

Prezes UKE na stronie BIP UKE udostępnił plik pt. „*Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G*”, który stanowi obecnie jedyną dostępną informację, w oparciu o którą potencjalny uczestnik aukcji może dokonać wstępnej oceny wykonalności zobowiązań oraz oszacowania nakładów inwestycyjnych związanych z uczestnictwem w postępowaniu. Dokument ten jednak od strony formalnej nie stanowi części dokumentacji aukcyjnej a jest plikiem odrębnym, którego treść może w przyszłości ulec modyfikacji. Ewentualna przyszła modyfikacja dokumentu będzie stanowiła zmianę stanu faktycznego, tym samym stanowi to dodatkowy element niepewności i ryzyka prawnego dla dysponenta częstotliwości, powodując jednocześnie możliwość generowania sporów, w tym sporów sądowych.

Zdaniem T-Mobile wskazanie w projekcie decyzji rezerwacyjnej jedynie odwołania do publikacji zamieszczonej na stronach BIP UKE (która może ulec modyfikacji) nie stanowi wystarczająco stabilnego zabezpieczenia przyszłych dysponentów rezerwacji w całym okresie obowiązywania rezerwacji.

W związku z powyższym T-Mobile ponownie wnioskuje o włączenie dokumentu dostępnego na stronie BIP UKE pt. „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G” do decyzji rezerwacyjnej – jako załącznika, stanowiącego integralną część decyzji, z jednoczesną zmianą pkt 7 – tiret 2 jak niżej:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametru sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, opisanymi w Załączniku nr 5 do niniejszej decyzji „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G”, stanowiącym integralną część niniejszej decyzji”

Jako rozwiązania alternatywne do powyższego proponujemy opublikowanie dokumentu pt. „Pomiary przepustowości w sieciach 4G/5G” w Dzienniku Urzędowym UKE oraz powołanie się w pkt 7 tiret 2 decyzji rezerwacyjnej na konkretny publikator:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametru sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, opisanymi w Dzienniku Urzędowym UKE z dnia (...) nr (...), według stanu na dzień publikacji”

lub wskazanie odniesienia do dokumentu udostępnionego na dzień ogłoszenia aukcji:

„realizacja zobowiązań wskazanych w pkt. 7, w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametrów sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, opublikowanymi na stronie BIP UKE na dzień ogłoszenia aukcji”.

2.2 Przedłużenie rezerwacji częstotliwości, których dysponowanie jest niezbędne dla wykonania zobowiązań

Ponownie wskazujemy, że przedstawiona formuła zakładająca nałożenie obowiązków pokryciowych, do realizacji których z ekonomicznego punktu widzenia niezbędne jest wykorzystanie ‘innych’ niż pasmo C zasobów częstotliwości, wiąże się z koniecznością wykorzystywania ‘innych’ częstotliwości (między innymi zasobów poniżej 1 GHz) w całym okresie obowiązywania rezerwacji pasma C, tj. do 2038 roku. Bowiem Prezes UKE będzie dokonywał weryfikacji zobowiązań aukcyjnych w 15-letnim okresie rezerwacji. W czasie od 2023 do 2038 roku ‘inne’ rezerwy częstotliwości, którymi dysponują operatorzy wygasają. Prezes UKE zakładając posłużenie się tak zdefiniowaną koncepcją nałożenia zobowiązań powinien zatem zagwarantować operatorom przedłużenie ‘innych’ rezerwacji. W przeciwnym przypadku, nagła utrata przez operatorów dostępu do pasm (w szczególności pokryciowych) w czasie obowiązywania rezerwacji na pasmo C spowoduje natychmiastowe zmiany w warstwie pokryciowej, co przełoży się na obniżenie jakości usług w niektórych obszarach kraju, trudne bądź niemożliwe do skompensowania z wykorzystaniem wyższych pasm częstotliwości, a w konsekwencji utratę możliwości wypełnienia zobowiązań.

Proponujemy, aby rozważona została możliwość uzupełnienia decyzji rezerwacyjnej o następujący zapis:

„W przypadku realizacji zobowiązań określonych w pkt 7 z wykorzystaniem częstotliwości, do których Dysponent posiada prawo do wykorzystywania częstotliwości i w przepisany ustawowo terminie złoży wniosek o przedłużenie dotychczasowej rezerwacji, rezerwacja taka zostanie przez Prezesa UKE przedłużona w oparciu o obowiązujące przepisy prawa”

lub

„W przypadku realizacji zobowiązań określonych w pkt 7 z wykorzystaniem częstotliwości, do których Dysponent utracił prawo do wykorzystywania w czasie Rezerwacji, Dysponent zostanie zwolniony z obowiązku utrzymania pokrycia określonego w pkt 7, w zakresie w jakim wykorzystywał te częstotliwości”

2.3 Obowiązek pokrycia gospodarstw domowych, obszaru kraju, dróg krajowych, wojewódzkich i linii kolejowych

Przedstawione zobowiązania w pkt 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7 i 7.8 projektu decyzji rezerwacyjnej przewidują docelowo pokrycie 99% gospodarstw domowych oraz 95% obszaru rezerwacji, a w przypadku szlaków komunikacyjnych: dróg krajowych, dróg wojewódzkich oraz linii kolejowych oczekiwaniem jest aby docelowo pokrycie na każdym z wymienionych szlaków wyniosło 100 % (linie kolejowe objęte zobowiązaniem – w terminie 36 miesięcy od daty doręczenia rezerwacji, drogi krajowe - w terminie 84 miesięcy od daty doręczenia rezerwacji).

Ponownie wskazujemy iż szlaki komunikacyjne (drogi krajowe, drogi wojewódzkie, linie kolejowe) niejednokrotnie przebiegają przez obszary zalesione czy trudno dostępne (np. górzyste), w których występują obiektywne ograniczenia uniemożliwiające lokalizację stacji bazowej, np. brak jakiegokolwiek dostępu do infrastruktury energetycznej. Wskazujemy ponadto, że niektóre obszary kraju, z powodów ograniczeń administracyjnych, wyłączone są z możliwości lokalizacji stacji bazowych. Wśród nich wymienić można np. parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, obszary specjalne jak jednostki wojskowe, poligony, etc.

Do obszarów tych należy zaliczyć również buforowe strefy przygraniczne, w których lokalizacja stacji bazowych wzdłuż dróg krajowych, wojewódzkich oraz linii kolejowych podlega daleko idącym ograniczeniom (strefy o szerokości od kilku do kilkunastu km wzdłuż granicy). Prezes UKE analizując postulaty przedstawione w pierwszym postępowaniu konsultacyjnych dotyczącym aukcji słusznie wyłączył ze zobowiązań strefy przygraniczne (granica północno-wschodnia i wschodnia RP), jednak wyłączenie to odnosi się tylko do pkt 7.2 projektu decyzji. T-Mobile postuluje o dokonanie analogicznego wyłączenia obszarów (załącznik nr 1 – „Wykaz gmin nieobjętych zobowiązaniem”) również w odniesieniu do dróg krajowych, dróg wojewódzkich i linii kolejowych, tj. pkt 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7 i 7.8 projektu decyzji.

Dodatkowo wskazujemy, iż lista obszarów objętych włączeniami powinna zostać uzupełniona o obszary wskazane powyżej, tj. parki narodowe, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, obszary specjalne jak jednostki wojskowe, poligony, etc.

Ponadto, z wyżej wymienionych powodów, niezależnie od powyższego postulatu (dotyczącego wyłączeń niektórych obszarów kraju), dodatkowo wnioskujemy o wprowadzenie następujących zmian w pkt 7 decyzji rezerwacyjnej w odniesieniu do szlaków komunikacyjnych, jak niżej:

a) propozycja zmian w pkt 7.3

7.3 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych dróg krajowych, o których mowa w art. 5 ustawy o drogach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1693, z późn. zm., dalej „ustawa o drogach publicznych”) dalej „drogi krajowe”, oddanych do użytkowania do dnia doręczenia Rezerwacji, zgodnie z następującym harmonogramem, przy zapewnieniu określonych w harmonogramie wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień:

Termin realizacji zobowiązania liczony od daty doręczenia Rezerwacji	36 miesięcy	60 miesięcy	84 miesiące
Pokrycie dróg krajowych	90%	95%	97%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10 ms	10 ms	10 ms

b) propozycja zmian w pkt 7.4

7.4 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych:

- dróg krajowych oddanych do użytkowania po dniu doręczenia Rezerwacji;
- dróg zaliczonych do kategorii dróg krajowych po dniu doręczenia Rezerwacji;

w ciągu 36 miesięcy od daty oddania drogi krajowej do użytkowania albo zaliczenia drogi do kategorii dróg krajowych, przy zapewnieniu wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień wskazanych w tabeli:

	Do 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji	Po upływie 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji
Pokrycie dróg krajowych	36 miesięcy - 90% 60 miesięcy - 95% 84 miesiące - 97%	36 miesięcy - 90% 60 miesięcy - 95% 84 miesiące - 97%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10 ms	10 ms

c) propozycja zmian w pkt 7.5

7.5 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych dróg wojewódzkich, o których mowa w art. 6 ustawy o drogach publicznych, dalej „drogi wojewódzkie”, oddanych do użytkowania do dnia doręczenia Rezerwacji, zgodnie z następującym harmonogramem, przy zapewnieniu określonych w harmonogramie wymaganych przepustowości:

Termin realizacji zobowiązania liczony od daty doręczenia Rezerwacji	36 miesięcy	60 miesięcy	84 miesiące
Pokrycie dróg wojewódzkich	90%	95%	97%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s	100 Mb/s

d) propozycja zmian w pkt 7.6

7.6 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych:

- dróg wojewódzkich oddanych do użytkowania po dniu doręczenia Rezerwacji;
- dróg zaliczonych do kategorii dróg wojewódzkich po dniu doręczenia Rezerwacji; w ciągu 36 miesięcy od daty oddania drogi wojewódzkiej do użytkowania albo zaliczenia drogi do kategorii dróg wojewódzkich, przy zapewnieniu wymaganych przepustowości wskazanych w tabeli:

	Do 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji	Po upływie 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji
Pokrycie dróg wojewódzkich	36 miesięcy - 90% 60 miesięcy - 95% 84 miesiące - 97%	36 miesięcy - 90 % 60 miesięcy - 95% 84 miesiące - 97%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s

e) propozycja zmian w pkt 7.7

7.7 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych linii kolejowych wskazanych w Załączniku nr 2, niniejszej decyzji „Linie kolejowe objęte zobowiązaniami” (dalej „Załącznik nr 2”), stanowiącym integralną część niniejszej decyzji, zgodnie z następującym harmonogramem, przy zapewnieniu określonych w harmonogramie wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień:

Termin realizacji zobowiązania liczony od daty doręczenia Rezerwacji	36 miesięcy	60 miesięcy	84 miesiące
Pokrycie linii kolejowych	90%	95%	97%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10 ms	10 ms	10 ms

f) propozycja zmian w pkt 7.8

7.8 zapewnienia pokrycia usługą transmisji danych linii kolejowych, oddanych do użytkowania po dniu doręczenia Rezerwacji oraz włączonych do transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), w ciągu 36 miesięcy od daty oddania linii kolejowej do użytkowania, przy zapewnieniu wymaganych przepustowości i maksymalnych opóźnień wskazanych w tabeli:

	Do 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji	Po upływie 60 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji
Pokrycie obszaru linii kolejowych	36 miesięcy - 90% 60 miesięcy - 95% 84 miesiące - 97%	36 miesięcy - 90 % 60 miesięcy - 95% 84 miesiące - 97%
Wymagana przepustowość	50 Mb/s	100 Mb/s
Maksymalne opóźnienie	10ms	10ms

2.4 Pkt 8 projektu decyzji rezerwacyjnej – zapewnienie przepustowości 100 Mb/s w zasięgu terytorialnym całodobowych, drogowych przejść granicznych.

W pkt.8 projektu decyzji znajduje się następujący zapis:

„Zgodnie z podjętymi w ramach Aukcji zobowiązaniami, Dysponent jest zobowiązany do zapewnienia, w terminie 12 miesięcy od daty doręczenia Rezerwacji, przepustowości 100 Mb/s w zasięgu terytorialnym całodobowych, drogowych przejść granicznych, przy czym:

- całodobowe drogowe przejścia graniczne, wymienione są w wydanym, na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 295, dalej „ustawa o ochronie granicy państwowej”), obwieszczeniu w sprawie ogłoszenia przejść granicznych, rodzaju ruchu dozwolonego przez te przejścia oraz czasu ich otwarcia*
- zasięg terytorialny drogowego przejścia granicznego określony jest w wydanym, na podstawie art. 16 ust. 3a ustawy o ochronie granicy państwowej, rozporządzeniu w sprawie sposobu ustalania zasięgu terytorialnego przejść granicznych;*
- przedmiotowe zobowiązanie może być zrealizowane z wykorzystaniem częstotliwości, do których Dysponent posiada prawo do wykorzystywania częstotliwości;*
- realizacja przedmiotowego zobowiązania w zakresie przepustowości, będzie weryfikowana zgodnie z założeniami dotyczącymi pomiarów parametrów sygnału i przepustowości w sieciach 4G/5G, publikowanymi na stronie BIP UKE;*
- przez wskazaną w zobowiązaniu przepustowość rozumie się przepustowość w punkcie, w łączu w dół (stacja bazowa-terminal abonencki), która jest sumą przepustowości w tym łączu uwzględniającą wszystkie zasoby częstotliwości wykorzystywane przez Dysponenta.”*

Zdaniem T-Mobile, uwzględniając określony przepisami prawa obecny tryb realizacji inwestycji telekomunikacyjnych w zakresie stacji bazowych, postawione wymaganie nie jest możliwe do spełnienia w terminie 12 miesięcy od daty doręczenia rezerwacji na wszystkich całodobowych drogowych przejściach granicznych.

Dodatkowo, z uwagi na konieczność uruchomienia stacji bazowych bezpośrednio w obszarze przygranicznym, procedury administracyjne mogą ulec przedłużeniu wskutek konieczności koordynacji częstotliwości wykorzystywanych na stacjach bazowych z administracją innego państwa. Każdorazowo wymagane jest uzyskanie od UKE stosownej decyzji na używanie urządzenia radiowego dla każdej takiej lokalizacji stacji bazowej.

Na obecnym etapie trudno jest określić, jakiego rodzaju infrastruktura telekomunikacyjna będzie wymagana we wskazanych przejściach granicznych, aby zapewnić odpowiedni zasięg i przepustowość 100Mb/s. Niezbędne jest dokonanie pogłębionej weryfikacji pod kątem dostępności odpowiedniej infrastruktury, np. energetycznej i przede wszystkim czy możliwe jest jej wykorzystanie na potrzeby

lokalizacji stacji bazowych, jak również czy możliwe jest swobodne wykorzystanie zasobów częstotliwości dysponenta.

Biorąc pod uwagę powyższe, T-Mobile wnioskuje o określenie terminu realizacji wymagania z pkt 8 projektu decyzji na 36 miesięcy od daty doręczenia rezerwacji.

3. Proponowana cena wywoławcza

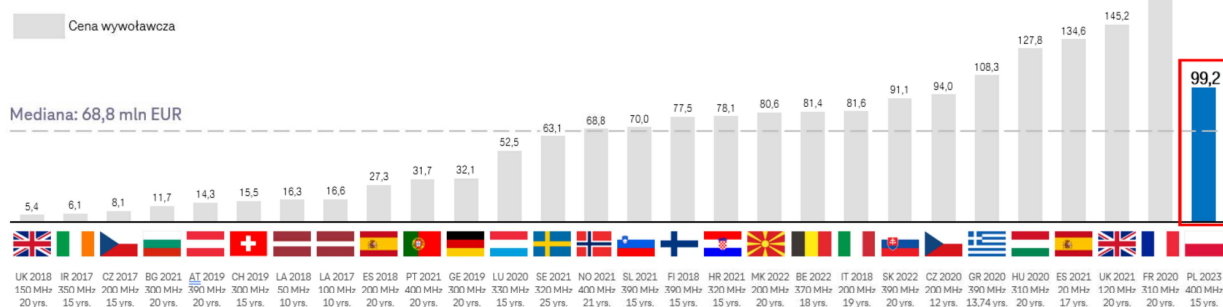
Dokumentacja aukcyjna, pkt 1.6.2

W dokumentacji aukcyjnej określono cenę wywoławczą za każdy blok częstotliwości w wysokości 450 milionów złotych.

Porównując ceny wywoławcze na pasmo C w aukcjach przeprowadzonych w 24 państwach Europy (rysunek poniżej), mediana w odniesieniu do zasobu o szerokości 100 MHz wyniosła ok. 68,8mln Euro (312,1 mln złotych).

Ceny wywoławcze w aukcjach pasma 'C' w Europie

w mln EUR, skorelowane do bloku o szerokości 100 MHz *

*) Skorygowane w mln EUR, w odniesieniu do bloku o szerokości 100 MHz, z uwzględnieniem PKB i populacji w Polsce oraz rezerwacji na 15 lat; PLN/EUR = 4,5363

Dodatkowo należy uwzględnić fakt, iż w Polsce w blokach częstotliwości A i B występują ograniczenia, z których część ma charakter stałego wyłączenia na czas obowiązywania rezerwacji, natomiast część charakter przejściowy, z uwagi na wydane wcześniej i wciąż obowiązujące rezerwacje częstotliwości/pozwolenia radiowe.

Biorąc pod uwagę powyższe, T-Mobile postuluje obniżenie ceny wywoławczej do poziomu 310 milionów złotych za pojedynczy blok dostępny na obszarze całego kraju (blok C i blok D). Bloki A oraz B, jako posiadające ograniczenia w zakresie dostępności częstotliwości na obszarze całego kraju, powinny mieć niższą cenę wywoławczą od bloków C oraz D.

4. Termin obowiązywania rezerwacji częstotliwości

Projekt decyzji rezerwacyjnej, pkt 3

Określony w projekcie decyzji termin obowiązywania rezerwacji przewiduje wykorzystywanie częstotliwości do dnia 31 października 2038r.

Z uwagi na trudny do precyzyjnego określenia termin udostępnienia użytkownikom rezerwacji częstotliwości, w opinii T-Mobile, w zależności od terminu postępowania rezerwacyjnego, rezerwacja powinna zakładać okres 15 lat lub okres 20 lat, uwzględniając projektowane przepisy ustawy Prawo komunikacji elektronicznej.

5. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa i integralności infrastruktury telekomunikacyjnej i usług Załącznik nr 4 do projektu rezerwacji

W pkt 11 załącznika nr 4 do projektów rezerwacji znajduje się zapis:

„W przypadku pozyskania informacji o uznaniu przez właściwy organ dostawcy za dostawcę stanowiącego poważne zagrożenie dla obronności, bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub życia i zdrowia ludzi, Dysponent dokonuje sprawdzenia, czy w swojej sieci korzysta z usług, sprzętu lub oprogramowania tego dostawcy. W przypadku potwierdzenia, Dysponent sporządza program eliminacji ryzyka związanego z wykorzystywaniem w swojej sieci usług, sprzętu lub oprogramowania tego dostawcy i przedstawia go do uzgodnienia Prezesowi UKE, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji o tym dostawcy. Program eliminacji ryzyka zawiera plan wycofania z eksploatacji sprzętu, oprogramowania oraz usług wchodzących w skład infrastruktury kluczowej pochodzących od tego dostawcy, w terminie uzgodnionym z Prezesem UKE, ale nie dłuższym niż 5 lat. Wycofywanie powinno być realizowane:

a) niezwłocznie jednak nie później niż w terminie 12 miesięcy w odniesieniu do:

- elementów infrastruktury krytycznej Dysponenta,

- używanych do wykonywania zadań i obowiązków w zakresie przygotowania i utrzymywania wskazanych elementów sieci telekomunikacyjnych dla zapewnienia telekomunikacji na potrzeby systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa, realizowanych na zasadach określonych w planach, decyzjach lub umowach zawartych między przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi a uprawnionymi podmiotami,

b) proporcjonalnie w okresie od 2 do 5 roku, z uwzględnieniem pierwszeństwa obszarów o największej gęstości zaludnienia.”

I następnie:

„Wyżej wymienione wymagania mają zastosowanie do sieci i usług telekomunikacyjnych wykorzystujących częstotliwości objęte Rezerwacją. Na żądanie Prezesa UKE, Dysponent przedstawia informacje dotyczące

spełnienia wyżej wymienionych wymagań. Poszczególne postanowienia Wymagań mają zastosowanie, o ile obowiązujące przepisy prawa nie stanowią inaczej. Postanowienia Wymagań należy tak interpretować aby je pogodzić z obowiązującymi przepisami. W przypadkach niedających się pogodzić kolizji z obowiązującymi przepisami, przepisy prawa powszechnie obowiązującego mają pierwszeństwo i wchodzi w miejsce postanowień niniejszego Załącznika, z którymi są one niezgodne.”

Formułując projekt załącznika nr 4 Prezes UKE posłużył się siatką pojęciową, która rodzi szereg pytań i wątpliwości.

W pierwszej części projektu załącznika nr 4 (punkty 3, 7, 8, 9 i 11) Prezes UKE przywołuje pojęcie *'kluczowej infrastruktury'*, która odnosi się do definicji zawartej w § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie minimalnych środków technicznych i organizacyjnych oraz metod, jakie przedsiębiorcy telekomunikacyjni są obowiązani stosować w celu zapewnienia bezpieczeństwa lub integralności sieci lub usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 1130). Natomiast również w punkcie 11 załącznika nr 4 (ppkt 11a) wprowadzone zostało pojęcie *'elementów infrastruktury krytycznej Dysponenta'*.

Wskazujemy na brak w treści załącznika nr 4 szczegółowych wyjaśnień czy odwołań dotyczących jednoznacznej definicji terminu „*elementy infrastruktury krytycznej Dysponenta*”. Nasuwają się zatem wątpliwości, czy termin ten pozostaje w związku z terminologią określoną w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, czy należy go interpretować w inny sposób. Niezbędne jest precyzyjne określenie jakie konkretnie elementy sieci telekomunikacyjnej przyszłego dysponenta rezerwacji stanowią *'elementy infrastruktury krytycznej'*. Wnosimy o przedstawienie wyjaśnień w tym zakresie, w szczególności, iż zgodnie z projektem załącznika nr 4 Prezes UKE zamierza nałożyć obowiązek wycofania przez dysponenta *'elementów infrastruktury krytycznej'* w terminie 12 miesięcy. W tym miejscu wskazujemy ponadto na brak w obecnym stanie prawnym uregulowań umożliwiających wycofanie *'usług, sprzętu lub oprogramowania dostawcy stanowiącego poważne zagrożenie dla obronności, bezpieczeństwa państwa lub życia i zdrowia ludzi'* w terminie 12 miesięcy. Jak wynika z opublikowanego w dniu 5 maja 2023 r. projektu ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw, będące obecnie przedmiotem procesu legislacyjnego uregulowania (art. 66b projektowanej ustawy) miałyby dotyczyć sprzętu lub oprogramowania pochodzącego od *'dostawcy wysokiego ryzyka'* (wskazanego w odpowiedniej decyzji i pochodzących od tego dostawcy produktów ICT, usług ICT lub procesów ICT), natomiast najkrótszym terminem, jako wskazano w projekcie ustawy jest okres 5 lat.

Informujemy, że niezależnie od przyjętej przez Prezesa UKE interpretacji pojęcia *'elementów infrastruktury krytycznej'* realizacja przez operatora tego obowiązku w terminie 12 miesięcy nie jest możliwa do przeprowadzenia. Wynika to z długotrwałych procedur przetargowych oraz produkcyjnych, które w przypadku wysoce specjalistycznej infrastruktury, i w szczególności zwiększonego okresowego zapotrzebowania na określony typ infrastruktury tele-informatycznej i wydłużonych łańcuchów dostaw (np. mających związek z wydaniem określonej decyzji przez Kolegium do Spraw Cyberbezpieczeństwa dotyczącej wskazanego specjalistycznego typu infrastruktury telekomunikacyjnej) znacząco przekraczają okres 12 miesięcy.

Stąd z uwagi na złożoność procesów inwestycyjnych oraz uwarunkowania rynkowe, w odniesieniu do pkt 11a wnosimy o uwzględnienie terminu minimum 36 miesięcy.

Prosimy również o wyjaśnienie w jaki sposób należy interpretować pojęcie 'proporcjonalnie' zawarte w pkt 11b załącznika w zdaniu 'proporcjonalnie w okresie od 2 do 5 roku, z uwzględnieniem pierwszeństwa obszarów o największej gęstości zaludnienia' oraz jakich konkretnie elementów sieci telekomunikacyjnej dysponenta miałyby dotyczyć ten podpunkt.

Ponadto wskazujemy iż pozostawienie w pkt 11 klauzul „Poszczególne postanowienia Wymagań mają zastosowanie, o ile obowiązujące przepisy prawa nie stanowią inaczej. Postanowienia Wymagań należy tak interpretować aby je pogodzić z obowiązującymi przepisami. W przypadkach niedających się pogodzić kolizji z obowiązującymi przepisami, przepisy prawa powszechnie obowiązującego mają pierwszeństwo i wchodzi w miejsce postanowień niniejszego Załącznika, z którymi są one niezgodne” zakłada, że niektóre z postanowienia załącznika nr 4 mogą być niezgodne z prawem, co stanowi próbę nałożenia na przyszłego dysponenta rezerwacji odpowiedzialności za dokonanie oceny, które postanowienia z projektu załącznika nr 4 powinny być przez niego stosowane i w jakim zakresie, a które nie (np. w przypadku wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw). Brak jednoznaczności w tym zakresie tworzy możliwość przyjęcia różnych interpretacji prawnych i stanowi tym samym dla dysponenta rezerwacji dodatkowy element niepewności i związanego z tym ryzyka w określeniu, które z postanowień załącznika nr 4 są obowiązujące i w jakim zakresie (czy wiążące są postanowienia decyzji o rezerwacji czy też ogólne obowiązujące przepisy prawa).

Decyzje administracyjne nie powinny zawierać postanowień stwierdzających, że ich treść może stać w sprzeczności z przepisami prawa lub pozostawiać szeroki zakres swobody interpretacyjnej. Zmniejsza to pewność uprawnień i obowiązków, jakie wiążą się z decyzją, stanowiąc jednocześnie potencjalną podstawę zaskarżenia decyzji.

6. Dyskwalifikacja uczestnika aukcji, powtórzenie etapu II aukcji

Dokumentacja aukcyjna, rozdział 6, pkt 6.18.4 i 6.18.5

W pkt 6.18.4 i 6.18.5 projektu dokumentacji aukcyjnej znajduje się zapis:

„6.18.4. Informacja o zdyskwalifikowaniu innego uczestnika aukcji oraz o powtórzeniu etapu II aukcji od rundy pierwszej zostanie przekazana przez Komisję wszystkim Osobom reprezentującym niez dyskwalifikowanych uczestników aukcji, za pośrednictwem poczty elektronicznej. W informacji tej wskazana zostanie jednocześnie:

a) data i godzina rozpoczęcia pierwszej rundy powtórzonego etapu II aukcji; b) planowana liczba rund w tym dniu aukcyjnym; c) liczba zdyskwalifikowanych uczestników aukcji.

6.18.5. Informacje, o których mowa w pkt. 6.18.2. i 6.18.4. zostaną przesłane uczestnikom aukcji w dniu wyznaczonym jako dzień planowanego wznowienia etapu II aukcji.”

Zdaniem T-Mobile, w przypadku konieczności powtórzenia całego II etapu aukcji w wyniku dyskwalifikacji uczestnika aukcji, pozostali uczestnicy powinni zostać o tym poinformowani z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem powtarzanego etapu II aukcji, a nie dopiero w dniu wyznaczonym jako

dzień planowanego wznowienia etapu II aukcji. Dyskwalifikacja uczestnika należy do istotnych informacji, która może wpływać na strategię uczestnictwa w powtórzonym od rundy pierwszej etapie II aukcji.

7. Wyjaśnienia do dokumentacji aukcyjnej

Dokumentacja aukcyjna, pkt 2.5.4

Dokumentacja aukcyjna przewiduje możliwość udzielania wyjaśnień przez Prezesa UKE treści dokumentacji aukcyjnej nie później niż 7 dni przed terminem złożenia ofert wstępnych.

W związku z potencjalnie dużym nakładem pracy oraz czasu niezbędnego uczestnikom aukcji na dokonanie ewentualnych istotnych zmian w ofercie wstępnej wynikających z udzielonych wyjaśnień przez Prezesa UKE, wnosimy o wydłużenie ww. terminu z 7 do 14 dni, jak niżej:

„2.5.4. Wyjaśnienia treści dokumentacji podlegają niezwłocznie, nie później niż na 14 dni przed upływem terminu do złożenia ofert wstępnych, publikacji w BIP UKE. Treść wyjaśnień dokumentacji jest wiążąca dla uczestników aukcji.”

8. Rozpoczęcie II etapu aukcji

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.5.2

W pkt 6.5.2 dokumentacja przewiduje przesłanie do osób reprezentujących uczestnika aukcji za pośrednictwem poczty elektronicznej informacji o dacie i godzinie rozpoczęcia pierwszej rundy etapu II aukcji w terminie nie późniejszym niż 2 dni robocze przed rozpoczęciem etapu II.

Z uwagi na konieczność dokładnego zaplanowania harmonogramu działań zespołu aukcyjnego uczestnika aukcji wnosimy o wydłużenie terminu z 2 dni do 14 dni roboczych.

9. Informacje przekazywane uczestnikom aukcji

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.4

W ramach zakresu informacji przekazywanych uczestnikom aukcji postulujemy zwiększenie transparentności procesu licytacyjnego poprzez przekazywanie uczestnikom dodatkowo informacji o nazwie uczestników na poszczególnych blokach oraz nazwach uczestników na poszczególnych pozycjach w rankingu na tych blokach, na które ofertę złożył więcej niż jeden uczestnik.

10. Kwoty postąpienia

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.13

W pkt 6.13 dokumentacja przewiduje dostępne kwoty postąpienia w wysokości 2, 4, 6, 8 oraz 10%.

W opinii T-Mobile, niższe postąpienia będą stanowiły bardziej adekwatne w wymiarze ekonomicznym odzwierciedlenie intencji w zakresie ofert składanych w kolejnych rundach, w szczególności biorąc pod uwagę wysokość ceny wywoławczej.

T-Mobile proponuje ustalenie dostępnych kwot postąpienia w wysokości 1, 2, 3, 4 oraz 5%.

11. Czas trwania rund

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.5.9

Dokumentacja przewiduje czas trwania rundy nie dłuższy niż 30 minut.

Biorąc pod uwagę szereg czynności do wykonania w ramach każdej rundy postulujemy wydłużenie zarówno czasu minimalnego jak i maksymalnego trwania rund, jak niżej:

6.5.9. Czas trwania rundy nie może być dłuższy niż 40 minut.”

12. Zawieszenie etapu II aukcji, depozyt

Dokumentacja aukcyjna, pkt 6.16 oraz 6.17

W pkt 6.17.8. Dokumentacja przewiduje termin 3 dni roboczych na wniesienie depozytu.

Z uwagi na konieczność dochowania procedur kontrolnych związanych z realizacją wniesienia depozytu, zarówno wewnętrznych, tj. po stronie uczestnika aukcji, jak też zewnętrznych, tj. po stronie banku prowadzącego rachunek uczestnika aukcji, wnosimy o wydłużenie terminu na wniesienie depozytu z 3 dni do 5 dni.

W związku z powyższym pkt 6.17.8 powinien przyjąć brzmienie:

„6.17.8. Termin na wniesienie depozytu wynosi 5 dni roboczych licząc od dnia następnego po dniu ogłoszenia konieczności wpłaty depozytu.”

13. Przerwanie etapu II aukcji

Dokumentacja aukcyjna, rozdział 6, pkt 6.15

Dokumentacja aukcyjna przewiduje możliwość przerwania etapu II aukcji w przypadku wystąpienia w jego trakcie nieprzewidzianych zdarzeń, które mają znaczący wpływ na aukcję, przy czym jak wynika z dokumentacji, dotyczy to zdarzeń, które miały miejsce po stronie organizatora aukcji/ Komisji aukcyjnej.

Istotnym jest, aby dokumentacja przewidywała możliwość przerwania etapu II aukcji również w przypadku wystąpienia w jego trakcie nieprzewidzianych zdarzeń, które mają znaczący wpływ na aukcję, a leżących po stronie uczestnika aukcji lub działaniach osób trzecich zainteresowanych wpłynięciem na przebieg procesu aukcyjnego (jego zakłócenie) dla jednego lub więcej uczestników aukcji. Chodzi o zdarzenia jak

np. awaria zasilania, pożar, masowa awaria łączy internetowych lub też podjęcie przez osoby trzecie działań np. w środowisku teleinformatycznym, a mających na celu uniemożliwienie składania ofert w wymaganym czasie, komunikowania się z Komisją aukcyjną, itp.

Dokumentacja powinna precyzyjnie określać kroki, które w przypadku zaistnienia takich zdarzeń powinien podjąć uczestnik aukcji oraz wskazywać w jakim czasie od powzięcia informacji przez poszkodowanego uczestnika aukcji o zdarzeniu powinna nastąpić reakcja (np. 10 minut). Powinien również zostać dokładnie określony tryb kontaktu z Komisją w celu przekazania takiej informacji (np. telefonicznie), czas reakcji zwrotnej ze strony Komisji, etc. Zakładamy, że po powiadomieniu przez uczestnika aukcji, Komisja aukcyjna powinna podjąć odpowiednie działania i środki przerywając aukcję.

Zrozumiałym jest, że wystąpienie tego rodzaju nieprzewidzianych zdarzeń nie powinno prowadzić do dyskwalifikacji uczestnika aukcji. Równocześnie uczestnik aukcji powinien mieć obowiązek formalnego udokumentowania zaistnienia tego rodzaju zdarzenia i przedstawienia stosownej dokumentacji Komisji aukcyjnej.

W tym miejscu zwracamy uwagę na brak w dokumentacji aukcyjnej określenia procedury składania ofert w etapie II aukcji w trybie awaryjnym. T-Mobile uważa, że niezbędne jest zdefiniowanie procesu składania ofert w trybie awaryjnym w przypadku braku możliwości złożenia oferty za pośrednictwem ESA. Zasadniczo powinien być to alternatywny kanał komunikacji z Komisją służący złożeniu oferty w trybie awaryjnym. Jest to standardowe rozwiązanie w czasie organizacji aukcji w innych krajach.

Za T-Mobile,